

Tillägg och ändring av föreskrifter för naturreservatet Utteros i Varbergs kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (MB) beslutar Länsstyrelsen om nedanstående ändringar och tillägg i föreskrifterna för naturreservatet Utteros (511-7828-09 och 511-859-12). Tilläggen och ändringarna är skrivna i kursiv stil. Föreskrifterna har även numrerats.

- A. I enlighet med 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken (MB), om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:
1. uppföra byggnad eller anläggning på såväl mark som i vatten såsom vallar, bryggor, pirar, pålning, stensättning, vågbrytare och erosionskydd,
 2. upplåta tomtplats,
 3. uppföra mast, antenn, vindkraftverk samt anlägga luft- eller markledning *eller framdra rör eller ledning i vattnet eller på botten*,
 4. uppföra stängsel eller hägnad,
 5. borra, spränga, schakta, muddra, gräva eller markbearbeta,
 6. bedriva täkt av t ex grus, sand eller fastsittande alger,
 7. dika, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi,
 8. anlägga väg,
 9. anordna upplag, tippa eller fylla ut, lägga upp muddermassor,
 10. anordna camping eller uppställningsplats för husvagn, campingbil eller motsvarande,
 11. kalka, gödsla, sprida bekämpningsmedel eller andra kemikalier,
 12. inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
 13. framföra motordrivet fordon på land. Förbudet gäller inte för markägare vid tånghämtning under 1 aug – 28 februari,
 14. utöva ridning, brädsegling, kitesurfing, drakflygning, modellplansflygning, vattenskidåkning och körning av vattenskoter,

2020-03-16

511-8770-17

15. *under tiden 1 mars till 31 oktober beträda området som är rödmarkerat på karta 1, Förbudet gäller inte för betesdrift,*
16. *under tiden 1 mars till 31 juli beträda eller vistas inom ett område om max 1 ha som ligger inom grönmarkerat på karta 1. Denna föreskrift gäller då det mindre området är markerat i fält,*
17. *utan Länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för lägerverksamhet eller tävlingar,*
18. *bedriva jakt inom område som markerats på Karta 2. Förbudet gäller ej jakt på kråkfågel, havstrut, grävling, mink, räv, vildsvin och mård enligt tillstånd från Länsstyrelsen,*
19. *medföra hund mellan 1 mars – 31 oktober inom hela området. Undantag från förbudet gäller på särskilt anvisade stigar som markerats på Karta 3, där hund får medföras i koppel.*
Mellan den 1 november – 28 februari är det inom hela området förbjudet att ha hund okopplad samt
20. *anlägga eller bedriva odling av växt- och djurarter inom vattenområdet.*

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla åtgärder inom området enligt följande:

1. *skötsel enligt skötselplan till exempel stängsling, betesdrift, slåtter samt bränning, såvida brukaren inte sköter marken enligt skötselplan. Detta ska då ske i samråd med markägare,*
2. *utmärkning av reservatet och områden med beträdnadsförbud,*
3. *anläggning och underhåll av parkeringsplats och anordningar för friluftslivet till exempel markerade stigar, informationsskyltar och utsiktsplats,*
4. *undersökningar och dokumentation av mark, vatten samt växt- och djurliv,*
5. *iläggning eller flytt av grus, sten eller block i Tvååkers kanal som sker på uppdrag av Länsstyrelsen samt*
6. *bekämpning av främmande arter.*

2020-03-16

511-8770-17

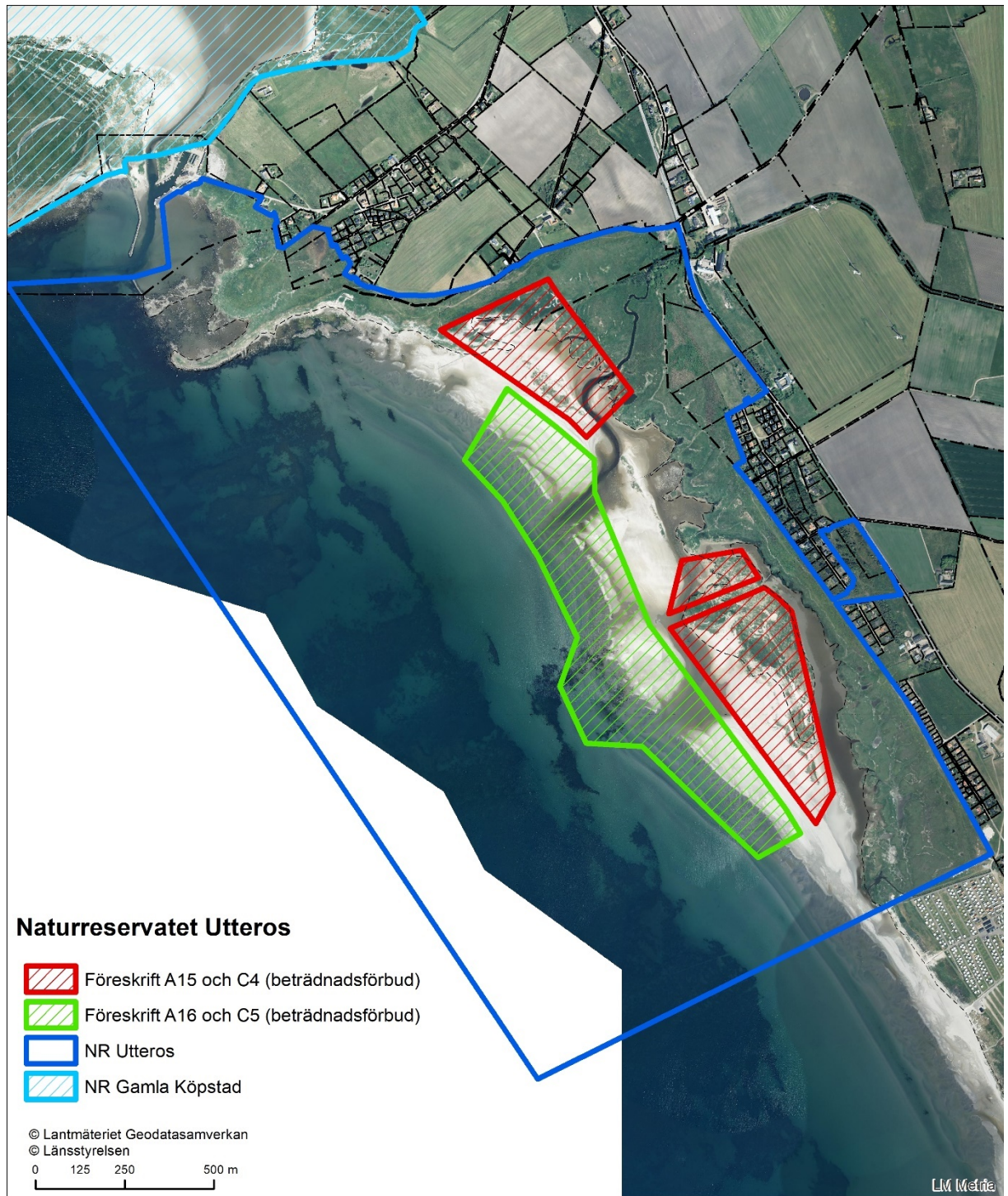
- C. Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:
1. skada, plocka eller samla in växter,
 2. bedriva täkt t ex grus, sand, tång eller fastsittande alger,
 3. utöva ridning, brädsegling, kitesurfing, drakflygning, modellplansflygning, vattenskidåkning och körning av vattenskoter,
 4. *under tiden 1 mars till 31 oktober beträda området som är rödmarkerat på karta 1,*
 5. under tiden 1 mars till 31 juli beträda eller vistas inom ett område om max 1 ha som ligger inom grönmarkerat på karta 1. Denna föreskrift gäller då det mindre området är markerat i fält,
 6. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,
 7. gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
 8. framföra motordrivet fordon på land. Förbudet gäller inte för markägare vid tånghämtning under 1 aug- 28 februari,
 9. elda,
 10. *medföra hund mellan 1 mars – 31 oktober inom hela området. Undantag från förbudet gäller på särskilt anvisade stigar som markerats på karta 3, där hund får medföras i koppel,
Mellan den 1 november – 28 februari är det inom hela området förbjudet att ha hund okopplad,*
 11. tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
 12. utan Länsstyrelsens tillstånd samla in insekter, spindlar, snäckor och andra ryggradslösa djur. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används,
 13. utan Länsstyrelsens tillstånd genomföra vetenskapliga undersökningar som strider mot föreskrifterna,
 14. utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar,
 15. *ankra med släpkätting,*
 16. *anlägga eller bedriva odling av växt- och djurarter inom vattenområdet,*
 17. *bedriva jakt inom vattenområdet,*
 18. *cykla samt*
 19. *framföra obemannat luftfartyg (ex drönare och modellplansflygning).*

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

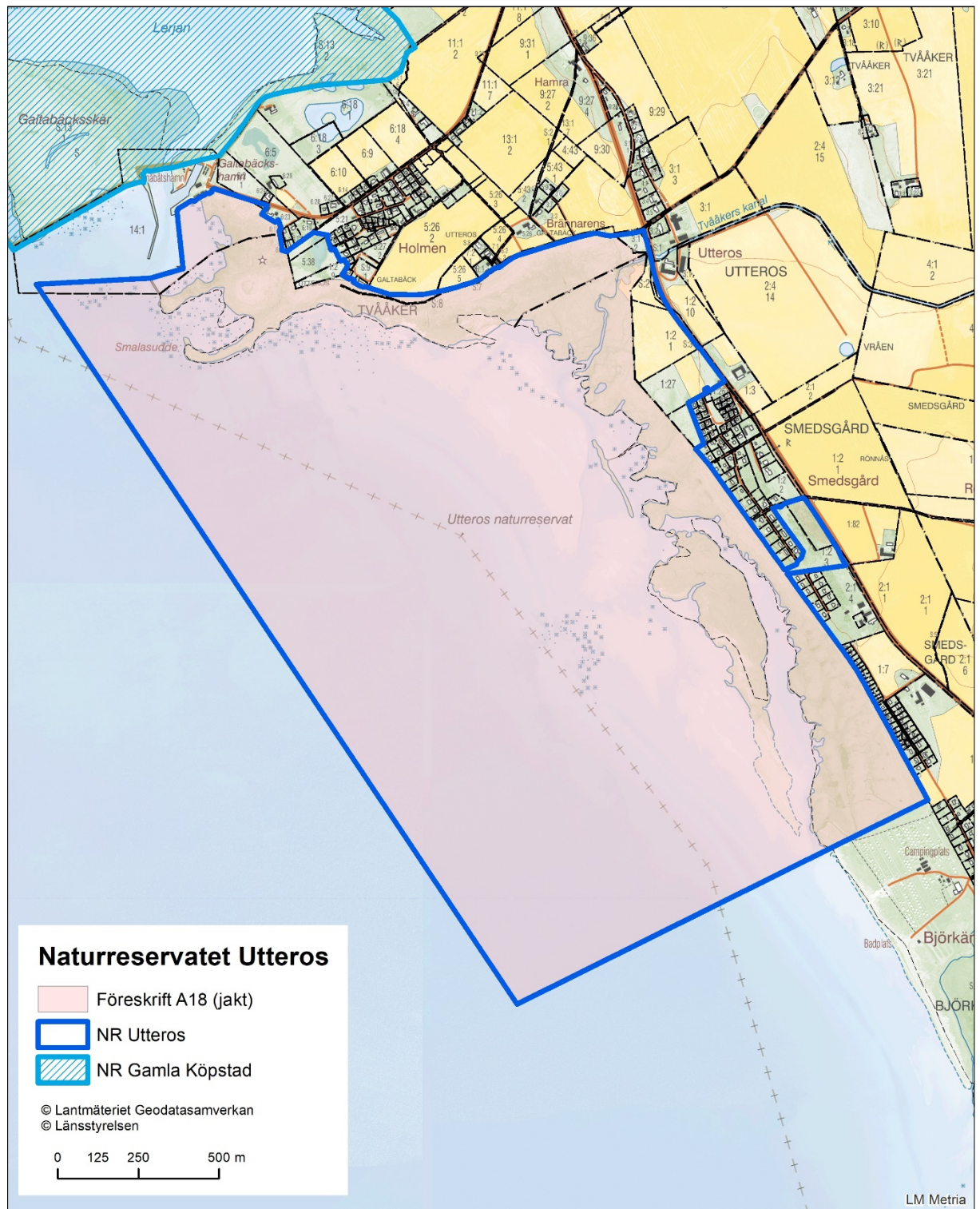
- förvaltaren att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel,
- Galtabäcks båtklubb att underhålla sjömärket vid behov,
- underhåll av befintliga dräneringssystem eller dränering av närliggande tomtmarker. Vid dikesunderhåll inom naturreservatet gäller samrådsplikt med Länsstyrelsen. Dränering av befintliga småvatten får dock inte ske,
- djurhållaren att anlägga en vändplats för hämtning och lämning av betesdjur i norra delen av skötselområde 1. Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna om samråd 12 kap. 6 § MB och strandskyddet enligt 7 kap. 13-14 §§ MB,
- *medförande av hund i samband med jakt,*
- *underhåll och förnyelse av ledningar. Undantaget gäller endast under förutsättning att:*
 - *åtgärder som ska utföras inom område med beträdnadsförbud genomförs under perioden 1 november - 28 februari (gäller ej i akuta situationer),*
 - *åtgärder som ska utföras utanför område med beträdnadsförbud genomförs under perioden 1 september - 28 februari (gäller ej i akuta situationer),*
 - *hänsyn tas till betesdjur, stängsel och friluftsanordningar,*
 - *framkomlighet på stigar inte har försämrats när arbetet har avslutats,*
 - *inget material tillförs området som kan innehålla för området främmande arter eller förorenande ämnen,*
 - *markskador minimeras och eventuellt uppkomna skador repareras,*
 - *informationsskyltar sätts upp vid reservatets parkeringsplatser innan åtgärder påbörjas, om åtgärderna tar längre tid än två dagar. Dessa ska innehålla information om vad som görs och telefonnummer till kontaktperson. Skyltarna ska tas ner direkt efter det att åtgärden avslutats.*
- *Kustbevakning i myndighetsutövning.*

Tillägg till Bilaga 1. SkötselplanFrämmande arter

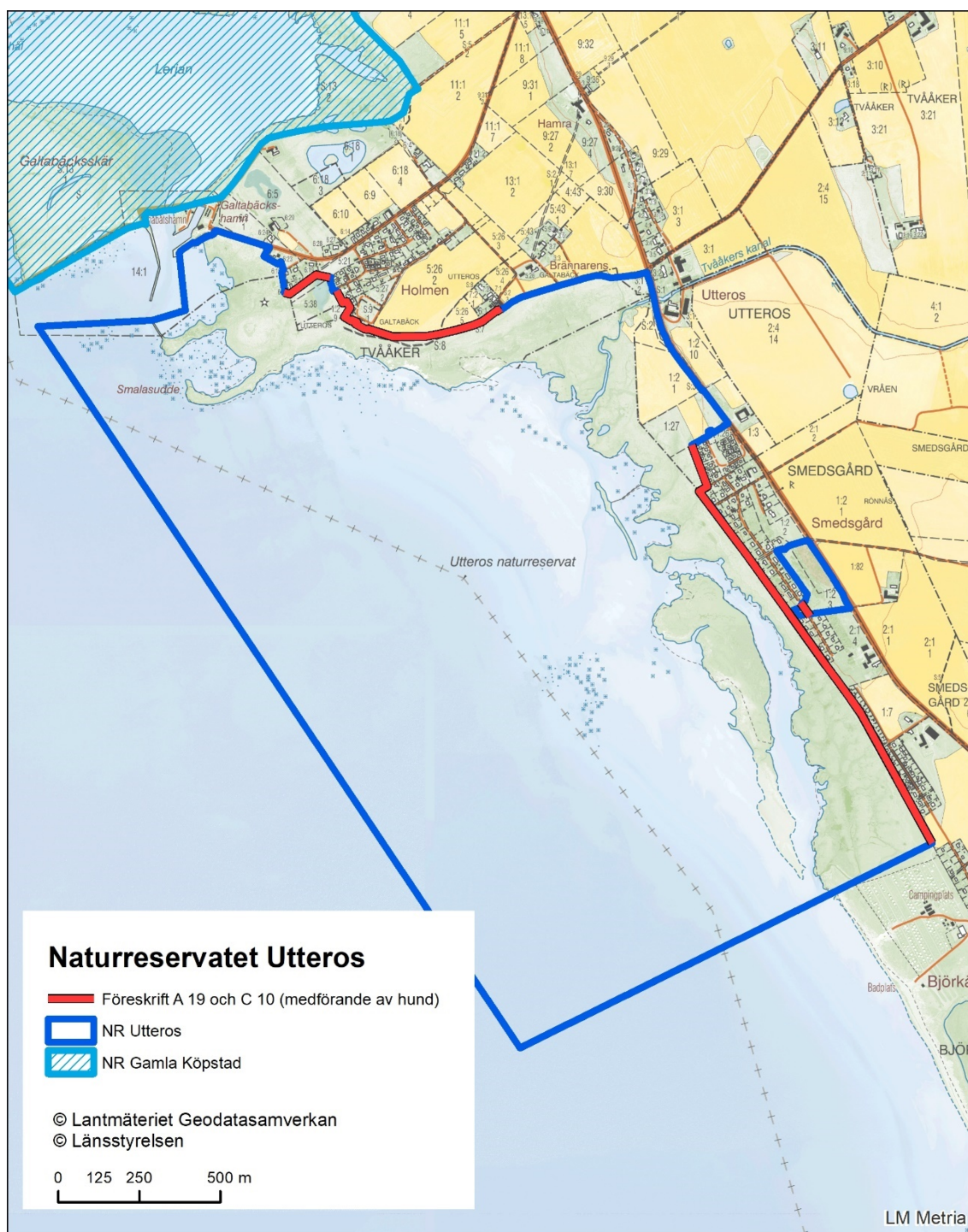
Om främmande arter upptäcks i reservatet, bör de bekämpas om de riskerar att påverka de naturvärden som reservatet avser att bevara. Bekämpning ska dock endast ske om det finns förutsättning att med rimlig ekonomisk insats begränsa artens förekomst i reservatet. Bekämpning kan även ske om det finns nationellt intresse av att bekämpa arten, under förutsättning att det inte motverkar reservatets syfte.

Karta 1. Område som visar beträdnadsförbud, enligt föreskriften A 15, A16, C4 och C5. Observera att det är endast tidsintervallet som ändras, inte gränsen.

Karta 2. Område där det är förbjudet att jaga enligt föreskriften A 18. Förutom marint område omfattar föreskriften även de delar av fastigheterna Björkäng s:2, Tvååker s:8 och Galtabäck 14:1 som ingår i naturreservatet.

Karta 3. Undantag från föreskrifterna. Röd linje visar var man får medföra hund i koppel under hela året, se föreskrift A19 och C 10. Stigen ligger mestadels utanför betesfällan, men innanför reservatsgränsen. Stigarna fortsätter på ordinarie vägar utanför naturreservatet.

2020-03-16

511-8770-17

Ärendets handläggning

Naturreseptatet Utteros bildades 2010. För att ytterligare stärka skyddet för de utpekade bevarandevärdena har Länsstyrelsen sett ett behov av att skärpa föreskrifterna. För utebliven möjlighet att jaga på berörda fastigheter har avtal träffats med markägare om ersättning på den ena fastigheten och avtal är under handläggning för den andra fastigheten.

Förslag till beslut och skötselplan sändes ut till sakägare, berörda myndigheter och föreningar 2019-06-14. En sammanställning av synpunkter är redovisade i bilaga 1. Informationstillfälle har hållits på plats under remisstiden.

Skäl för beslutet

Beslut om att bilda naturreseptatet Utteros togs den 3 december 2010. Reservatet ingår i Natura 2000-området Galtabäck-Lynga vilket är ett SPA-område, utpekat enligt fågeldirektivet. Syftet med reservatet är att av ornitologiska, botaniska och marinbiologiska skäl bevara och återskapa miljöer för biologisk mångfald samt att av kulturhistoriska och landskapsmässiga motiv bevara det öppna kustlandskapet. Bildandet av naturreseptatet syftar särskilt till att bevara och utveckla området som häcknings- och rastlokal för vadare och sjöfågel.

Beslutet från 2010 omfattar inte någon reglering av jakt, cykling eller användande av drönare. Fiske behandlas inte heller i beslutet. Beslutet saknar även reglering av vissa andra aktiviteter och åtgärder till havs samt i Tvååkers kanal. Beslutet innefattar en föreskrift som förbjuder att ”medföra okopplad hund med undantag för jakt med hund”.

Enligt 7 kap. 5 § tredje stycket MB får länsstyrelsen meddela beslut om ytterligare inskränkningar i ett naturreseptat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Reglering av jakt

Jakt utgör en allvarlig störning på fågellivet. Även fåglar som inte dödas påverkas av jaktutövningen. Undersökningar har visat att jakt kan leda till svältsituationer eftersom flykt är mycket energikrävande. Detta gäller speciellt vid ogynnsam väderlek. Fåglarna tvingas dessutom lämna områden med hög näringstillgång för att födosöka i sämre områden. Vidare leder jakt till att fåglarna reagerar med flykt vid förekomst av annat friluftsliv (eftersom fåglarna inte kan skilja på om det är jakt eller inte). Även ungvullar kan splittras. Dessa förhållanden leder till ökad dödlighet även hos arter som inte jagas.

2020-03-16

511-8770-17

Räv, mink, mård, grävling, vildsvin, kråkfågel och havstrut är predatorer på flera av de arter som reservatet är avsatt för att skydda. Allmän jakt och skydds jakt på dessa arter kan därmed vara nödvändigt och är möjligt att bedriva enligt tillstånd från Länsstyrelsen.

Reglering av cykling och användande obemannat luftfartyg

Cykling i området kan innebära störningar på fågellivet liksom framförande av obemannat luftfartyg såsom drönare. Fåglarna skräms och lyfter vilket bland annat kan leda till att ägg/ungar lämnas obevakade för predatorer eller att fåglarna tvingas lämna område med hög näringstillgång, se även ovan.

Reglering av verksamhet i vattenområden

Området har höga marina naturvärden med olika typer av livsmiljöer såsom rev och grunda mjukbottenar, vilka är av stor ekologisk betydelse och har ett högt naturvärde, inte minst som uppväxt- och födosöksområde för fiskar och fåglar. Exploatering av de marina miljöerna och fiske med skadliga och icke selektiva fiskeredskap utgör ett hot för de marina naturvärdena och sjöfågel.

Dessa marina värden utgörs främst av grunda mjukbottenar och rev bevuxna med makroalger samt de organismer som är knutna till dessa, för dem livsviktiga, habitat. Fiskarter som torsk, skrubbskädda, rödspotta, piggvar, berggylta, stensnultra, och skärsnultra är en viktig del av den ekologiska funktionen och strukturen i de marina miljöerna. För att bibehålla och utveckla naturliga bestånd krävs att de fiskeföreskrifter som finns i dagsläget kompletteras genom ett förbud mot nät- och ryssjefiske i hela området. Nät- och ryssjefiske är dessutom ett hot mot marina däggdjur och sjöfågel som dyker för att söka föda eftersom de riskerar att fastna i fiskeredskapen. Länsstyrelsen kommer därför att hemställa till Havs- och vattenmyndigheten att allt fiske med nät och ryssja förbjuds i hela naturreservatet genom fiskerilagstiftningen. Vidare kommer detta förbud att minimera risken för slitage på bottenhabitatet samt uppkomsten av spökfiske pga. förlorade nät och ryssjor i området som kan drabba sjöfågel, marina däggdjur, fisk och kräftdjur.

Anläggningar eller odlingar av växt- och djurarter inom vattenområdet tar yta i anspråk där arter kan utestängas och ger en påverkan på de naturliga förhållandena, t ex genom ändrade ljus- och näringsförhållanden. Anläggningarna skuggar vegetation och kan påverka syretillgången på botten. Släpkättingar kan skada växt- och djurlivet på bottenarna, dels direkt genom fysisk påverkan dels indirekt genom uppgrumling av löst material som sprids i området.

2020-03-16

511-8770-17

Fynd av lekgröp gjord av havsnejonöga har nyligen konstaterats i Tvååkers kanal. Denna art finns med på rödlistan och omfattas av ett Åtgärdsprogram för hotade arter. För att optimera miljöerna för havsnejonögats lek kan det vara positivt att flytta eller lägga i block, sten och grus i kanalen. Det är emellertid viktigt att det finns mjukbotten i kanalens nedre delar som får vara relativt ostörda då larverna lever som filtrerare under de första 6-8 åren.

Reglering av möjligheten att ta med hund

Inte bara okopplade hundar utan även kopplade hundar utgör störning på fågellivet samt orsakar problem under betesperioden. Studier har visat att fotgängare stör fåglarna under häckningsperiod, därför infördes beträdnadsförbud i beslutet 2010. Studierna visade även att fotgängare med kopplad hund medför ännu större störningar och värst är fotgängare med lösgående hund. Hur störning påverkar fåglarna häckningsframgångar beskrivs ovan under ”Reglering av jakt”.

För att ändå tillgodose hundägarnas intressen anvisar Länsstyrelsen en stig som mestadels löper utanför betesfällan där man får medföra hund i koppel under hela året, se Karta 2. Här bedömer Länsstyrelsen att fotgängare med hund inte utgör en störning för fåglarna eller betesdjuren.

Reglering av tidsintervall för beträdnadsförbud

I naturreservatet Utteros förekommer inte bara häckande fåglar utan även ett stort antal rastande fåglar. Dessa anländer under våren när de är på väg norröver och sedan efter sommaren när de flyttar söderut. Framst rastar vadare, änder och gäss av olika slag. Området erbjuder god näringstillgång vilket fåglarna är beroende av. Blir de störda vid födosökstillfället så tvingas de bort till områden med sämre näringstillgång vilket kan leda till sämre överlevnad. Enligt beslutet om bildande av naturreservatet 2010 gäller beträdnadsförbud 1 mars-31 augusti, vilket inte ger skydd åt fåglarna som anländer på hösten. Efter den 1 november anses dock de flesta fåglarna ha flyttat vidare.

Undantag för ledningar

Det har framkommit att finns ledningar i naturreservatet Utteros vilka har legat där innan reservatet bildades. Dessa kommer framöver att behöva underhållas och förnyas. Länsstyrelsen bedömer att detta inte hotar naturvärdena om arbetet utförs enligt de villkor som ställs. Genom att föra in detta undantag underlättas handläggningen hos Länsstyrelsen.

Sammanfattning och intresseavvägning

Länsstyrelsen bedömer att ovan beskrivna verksamheter i området utgör hot mot de värdena i naturreservatet som det är avsatt för att skydda och utveckla. Dessa verksamheter är inte förenliga med bevarandet av arterna och livsmiljöerna och behöver därmed regleras i form av införande av nya och ändrade föreskrifter enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseavvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att de nya föreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Hur man överklagar

Eventuellt överklagande skickas till halland@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange vilket beslut som överklagandet gäller, t.ex. genom att ange diarienumret. Skriv också vilken ändring som begärs.

För att överklagandet ska kunna prövas måste det komma in till Länsstyrelsen senast den **14 april 2020**. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Regeringen för prövning.

Kungörelse av beslut

Detta beslut kommer att kungöras i ortstidning och i länets författningssamling enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

Medverkande i beslutet

Detta beslut har fattats av länsråd Jörgen Peters. I handläggningen av ärendet medverkade naturvårdsdirektör Henrik Martinsson, länsfiskekonsulent Erika Axelsson, chefsjurist Peter Jupén samt naturvårdshandläggarna Christian Harlos, Lars-Åke Flodin och Monica Mathiasson. Den sistnämnda har varit föredragande.

Jörgen Peters

Monica Mathiasson

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

1. Sammanställning av inkomna synpunkter